

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

กนกวรรณ แสนสุรินทร์

สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

บทนำ

ผู้ทำบัญชีเป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หากผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีการบัญชีที่ถูกต้องอาจเป็นเหตุให้เกิดความสับสนจนเกิดข้อผิดพลาด และทำให้ต้องรับผิดชอบในเรื่องของเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และโทษด้วย (ขวัญชนก ทานานิมิตรกุลชัย, 2556) จากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบว่าผู้ประกอบการต้องยื่นเอกสารที่ถูกต้องใช้ประกอบการลงบัญชี การบันทึกบัญชี และข้อบกพร่อง เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563)

ผู้วิจัยคิดตามนิเทศน์ศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสำนักงานบัญชีอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นได้สอบถามเรื่องของการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มพบว่ามีปัญหาในหลายด้าน ผู้วิจัยและผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีจึงอยากทราบถึงปัญหาของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาก็ได้เกิดประโยชน์กับผู้ทำบัญชีหรือผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาปัญหาในปัจจุบันของการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง :

ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นที่ทำ MOU กับสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 15 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 ราย สุ่มแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย :

ตัวแปรต้น

หลักเกณฑ์ภาษีมูลค่าเพิ่ม 3 ด้าน คือ ด้านการรับรู้อยู่ได้จากภาษีขาย ด้านฐานภาษี ด้านภาษีซื้อ

ตัวแปรตาม

ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานในการวิจัย :

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย :

แบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล :

จัดส่งแบบสอบถามตามที่อยู่ของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 102 ฉบับ ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล :

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาในแต่ละด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
ด้านที่ 1 ปัญหาการรับรู้อยู่ได้จากภาษีขาย	3.68	0.77	มาก
ด้านที่ 2 ปัญหาด้านฐานภาษี	3.62	0.81	มาก
ด้านที่ 3 ปัญหาด้านภาษีซื้อ	3.63	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม	3.64	0.78	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64, S.D = 0.78$) เรียงตามลำดับ คือ ปัญหาที่เกิดจากการรับรู้อยู่ได้จากภาษีขาย ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.77$) ปัญหาด้านภาษีซื้อ ($\bar{X} = 3.63, S.D = 0.75$) และปัญหาด้านฐานภาษี ($\bar{X} = 3.62, S.D = 0.81$)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัญหาการรับรู้อยู่ได้จากภาษีขาย พบว่า มีปัญหาโดยภาพรวมในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ กรณีการขายสินค้าซึ่งจะเกิดความรับผิดมีการส่งมอบสินค้าหรือโอนกรรมสิทธิ์ก่อนมีการส่งมอบสินค้า ระดับปัญหาที่มากที่สุด ($\bar{X} = 4.21, S.D = 0.73$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก คือ กรณีขายสินค้าตามสัญญาให้เข้าชื่อหรือชื่อขายเงินผ่อนซึ่งจะเกิดความรับผิดเมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดหรือได้รับชำระราคาหรือได้ออกใบกำกับภาษีก่อนกำหนดชำระในแต่ละงวด ($\bar{X} = 3.78, S.D = 0.72$) กรณีให้บริการซึ่งจะเกิดความรับผิดเมื่อได้รับบริการชำระค่าบริการ หรือออกใบกำกับภาษีหรือได้ให้บริการนั่นเอง ($\bar{X} = 3.67, S.D = 0.78$)

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านฐานภาษี พบว่า มีปัญหาในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การกำหนดมูลค่าฐานภาษี

จากการส่งออกกรณีได้รับเงินตราต่างประเทศและมีรายขายในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีเกิดขึ้นซึ่งการกำหนดมูลค่าฐานภาษีสำหรับการส่งออกสินค้ากำหนดให้ใช้ราคา F.O.B.บวกภาษีสรรพสามิตและภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่น ($\bar{X} = 3.61, S.D = 0.80$) การกำหนดมูลค่าฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ เช่น การขายสินค้าและมีการคิดค่าขนส่งและต้องนำค่าขนส่งรวมเป็นมูลค่าฐานภาษีด้วย ($\bar{X} = 3.58, S.D = 0.87$)

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านภาษีซื้อ พบว่า มีปัญหาในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ มีการนำภาษีซื้อที่เกิน 6 เดือนมาใช้เครดิตภาษีขาย ($\bar{X} = 3.75, S.D = 0.80$) การจำแนกภาษีซื้อต้องห้ามมิให้นำมาใช้เครดิตออกจากภาษีขาย เช่น ภาษีซื้อที่เกิดขึ้นจากการจ่ายค่ารับรอง ($\bar{X} = 3.68, S.D = 0.72$) และการเฉลี่ยภาษีซื้อของกิจการที่มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45, S.D = 0.73$)

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

- ควรมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ตนเองขาดความรู้ความเข้าใจแบบเฉพาะเจาะจง
- ควรมีที่ปรึกษาด้านการบัญชีคอยให้คำแนะนำสำหรับผู้ทำบัญชีที่ยังขาดประสบการณ์
- ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากข้อมูลข่าวสารในส่วนของมาตรฐานการบัญชีและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงภาษีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

- ปัญหาในปัจจุบันของผู้ทำบัญชีเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในสำนักงานบัญชีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการรับรู้อยู่ได้จากภาษีขาย มีปัญหามาก คือ กรณีการขายสินค้าซึ่งจะเกิดความรับผิดมีการส่งมอบสินค้าหรือโอนกรรมสิทธิ์หรือได้รับชำระราคา หรือได้ออกใบกำกับภาษีก่อนมีการส่งมอบสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ ไหลรัตนกุล (2561) เรื่องการศึกษาปัญหาภาษีอากรจากข้อหาหรือภาษีอากรของกรมสรรพากร พบว่า ประเภทของภาษีมูลค่าเพิ่มมีปัญหาด้านรายได้มากที่สุด รองลงมาคือด้านรายจ่าย ด้านอื่น ๆ ด้านเอกสารและรายงานทางภาษี และ ด้านบทลงโทษ ตามลำดับ ปัญหาด้านภาษีซื้อ ที่มีปัญหามาก คือ มีการนำภาษีซื้อที่เกิน 6 เดือนมาใช้เครดิตภาษีขาย อาจเป็นเพราะประสบการณ์ยังไม่มาก ไม่ค่อยเข้าใจหลักการบัญชี และยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติทางบัญชี ปัญหาด้านฐานภาษี ที่มีปัญหามาก คือ การกำหนดมูลค่าฐานภาษีจากการส่งออกกรณีได้รับเงินตราต่างประเทศและมีรายขายในเดือนที่ความรับผิดในการเสียภาษีเกิดขึ้นซึ่งกำหนดให้ถือเงินตราไทยที่ได้รับเป็นฐานภาษีแต่หากยังมีได้มีการขายเงินตราต่างประเทศให้ใช้ อัตราตัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ ในวันทำการสุดท้ายของเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล อริยพิมพ์ (2563) เรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการรับทำบัญชี จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้ทำบัญชีของสำนักงานบริการรับทำบัญชีในจังหวัดขอนแก่น มีอายุน้อย ประสบการณ์ยังไม่มาก ไม่ค่อยเข้าใจในหลักการบัญชีกับหลักการบัญชีภาษี ทำให้พบปัญหาในการจัดทำบัญชีการรับรู้อยู่ได้จากภาษีซื้อของกิจการที่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและไม่อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และการบันทึกค่ารับรอง
- แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ขาดความรู้ความเข้าใจแบบเฉพาะเจาะจง ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากข้อมูลข่าวสารในส่วนของมาตรฐานการบัญชีและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมถึงภาษีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดทำบัญชีเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากร ควรมีที่ปรึกษาด้านการบัญชีคอยให้คำแนะนำสำหรับผู้ทำบัญชีที่ยังขาดประสบการณ์

รายการอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543. สืบค้น 15 มีนาคม 2565. จาก www.dbd.go.th

กรมสรรพากร. (2563).ประมวลรัษฎากร ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2565. สืบค้น 15 มีนาคม 2565. จาก www.rd.go.th

ชนิตดา ศิสุขอนแก่น และวราเทพ ตรีวิจิตร. (2560). ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดทำบัญชีวิชาชีพชุมชนจังหวัดนครปฐม. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10 (3), 2138-2151.

นภา นาคเข็ม. (2560). การจัดทำบัญชีและการภาษีอากร : ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 14 (2), 1-21.

นวพร ชูเปี้ยตั้ง. (2564). ความรู้ ความสามารถ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีจังหวัดภาคใต้. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*, 6 (4), 192-208.

นฤมล อริยพิมพ์. (2564). ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดทำบัญชีเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการรับทำบัญชีจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11 (1), 207-217.

พรวิไล ปรามภัย, รุ่งนภา กิตติลาภ และรมณีนิลพนธ์. (2563). การจัดการด้านบัญชีของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10 (1), 34-45.

รุ่งทิพย์ ไหลรัตนกุล. (2561). *การศึกษาปัญหาภาษีอากรจากข้อหาหรือภาษีอากรของกรมสรรพากร* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2559). บริหารจัดการ SMEs ด้วยบัญชี. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 12 (36), 85-92.

สุเมธ ศรีคุณโชค, กักร สิริสุขดวงค์, อติศักดิ์ สืบประดิษฐ์ และภริรัตน์ เกียรติชัย. (2564). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2564*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.